

Návrh

Zákon

z.....2010,

ktorým sa dopĺňa zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

Zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 473/2005 Z. z., zákona č. 517/2008 Z. z., zákona č. 59/2009 Z. z., zákona č. 291/2009 Z. z. a zákona č. 318/2009 Z. z. sa mení takto:

Za § 82 sa vkladá § 82a, ktorý vrátane nadpisu znie:

„§ 82a

Zverejňovanie a sprístupňovanie súdnych rozhodnutí

(1) Súdny sú povinné zverejňovať právoplatné rozhodnutia vo veci samej, rozhodnutia, ktorými sa končí konanie, rozhodnutia o predbežnom opatrení a rozhodnutia o odklade vykonateľnosti rozhodnutia správneho orgánu. Súdny sú povinné zverejňovať tieto rozhodnutia do 10 pracovných dní odo dňa, v ktorom sa dozvedeli o nadobnutí ich právoplatnosti; ak rozhodnutia nedobudli právoplatnosť momentom ich vyhlásenia alebo na základe vzdania sa opravného prostriedku, do 10 pracovných dní odo dňa písomného vyhotovenia rozhodnutí. Po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej alebo rozhodnutia, ktorým sa končí konanie, súdny v tej istej lehote zverejnia aj všetky rozhodnutia vydané počas tohto súdneho konania, ktoré boli zrušené, potvrdené alebo zmenené súdom vyššieho stupňa a rozhodnutia, ktoré zrušujú rozhodnutie súdu nižšieho stupňa. Ak bolo vydané opravné uznesenie, zverejňuje sa aj tohto uznesenie. Nezverejňujú sa súdne rozhodnutia vydané v konaní, v ktorom bola verejnosť vylúčená z pojednávania pre celé pojednávanie alebo pre jeho časť. Najvyšší súd zverejňuje aj texty právoplatných disciplinárnych rozhodnutí disciplinárnych senátov do troch pracovných dní od dňa nadobudnutia právoplatnosti.

(2) Pred zverejnením rozhodnutia podľa odseku 1 sa z nich vylúčia také údaje, ktorých vylúčením bude pri zverejňovaní zabezpečená ochrana práv a právom chránených záujmov.

(3) Zverejňovanie súdnych rozhodnutí podľa odseku 1 organizačne a technicky zabezpečuje ministerstvo na svojom webovom sídle.

(4) Súdny sprístupňujú verejnosti na základe žiadosti podľa predpisov upravujúcich prístup verejnosti k informáciám všetky súdne rozhodnutia, vrátane neprávoplatných rozhodnutí, rozhodnutí, ktoré nie sú rozhodnutiami vo veci samej a rozhodnutí zrušených, zmenených alebo potvrdených súdom vyššieho stupňa.^{42a)} Súdny pritom robia opatrenia na ochranu práv a právom chránených záujmov podľa tohto osobitného zákona.^{42b)}

Poznámky pod čiarou k odkazom 42a a 42b znejú:

„42a) Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov.
42b) § 8 až 12 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov.“

Čl. II

Zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení zákona č. 293/1995 Z. z., zákona č. 124/2002 Z. z., zákona 398/1998 Z. z., zákona č. 97/1999 Z. z., zákona č. 226/2000 Z. z., zákona č. 124/2002 Z. z. a zákona č. 551/2003 Z. z., zákona č. 324/2004 Z. z., zákona č. 514/2003 Z. z., zákona č. 586/2004 Z. z., zákona č. 546/2005 Z. z., zákona č. 94/2006 Z. z., zákona č. 122/2006 Z. z., zákona č. 71/2008 Z. z., zákona č. 520/2008 Z. z., zákona č. 400/2009 Z. z. a zákona č. 102/2010 Z. z. sa mení takto:

Za § 78 sa vkladá § 78a, ktorý znie:

„§ 78a

(1) Ústavný súd zverejňuje texty právoplatných súdnych rozhodnutí, ktorými sa končí konanie, a texty rozhodnutí o dočasnom opatrení a odložení vykonateľnosti napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, a to do 10 pracovných dní od dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia na voľne prístupnej internetovej stránke.

(2) Z textov rozhodnutí uvedených v odseku 1 sa pred zverejnením vylúčia také údaje, ktorých vylúčením bude pri zverejňovaní zabezpečená ochrana práv a právom chránených záujmov. Kategórie údajov, ktoré sa z textov rozhodnutí vylúčia a postup pri zverejňovaní textov súdnych rozhodnutí ustanoví plénum Ústavného súdu podľa § 79.

(3) Ústavný súd sprístupňuje verejnosti na základe žiadosti podľa osobitného zákona upravujúceho prístup verejnosti k informáciám všetky súdne rozhodnutia, vrátane rozhodnutí, ktoré nie sú rozhodnutiami vo veci samej.²⁴ Pritom robí opatrenia na ochranu práv a právom chránených záujmov podľa tohto osobitného zákona.²⁵“

Poznámky pod čiarou k odkazom 24 a 25 znejú:

„24) Zákon č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií)

25) § 8 až 12 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií)“.

Čl. III

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januára 2011.

Odôvodnenie

Všeobecné východiská:

Cieľom návrhu zákona je zabezpečiť zverejňovanie súdnych rozhodnutí na internete a zabezpečiť sprístupňovanie súdnych rozhodnutí na požiadanie na základe zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám (ďalej „zákon o slobode informácií“).

V demokratickom štáte sú zdrojom moci občania a všetky zložky verejnej moci musia byť občanom zodpovedné. Avšak súdy, na rozdiel od iných zložiek verejnej moci, trpia „demokratickým deficitom“. Sudcovia sú menovaní doživotne a občania voči nim nemôžu vyvodiť zodpovednosť vo voľbách, ako to môžu urobiť voči reprezentantom zákonodarnej a výkonnej moci. Práve verejná diskusia o súdnych rozhodnutiach – a ich prípadná kritika odbornou i širokou verejnosťou – je jedinou možnosťou, ako môžu dostať súdy a sudcovia spätnú väzbu zo strany verejnosti (ktorá je vlastne „zákazníkom súdnictva“) a ako môže existovať verejná kontrola súdnej moci. Verejná kontrola rozhodovania súdov a verejná diskusia o súdnych rozhodnutiach je však možná len vtedy, ak má verejnosť prístup k súdnym rozhodnutiam. Ako uvádza aj Ústavný súd SR v náleze sp. zn. II. ÚS 28/96 *„Predpokladom verejnej kontroly nad uplatňovaním práva súdmi je znalosť konkrétnych konaní a rozhodnutí súdov a na ich základe vytváraná verejná mienka o kvalite uplatnenia práva súdmi.“* Český Ústavný súd v náleze Pl. ÚS 2/10 zasa uvádza: *„souzení nedostatečně veřejné je způsobilé snížit autoritu soudní moci, neboť může generovat podezření veřejnosti, že „je co skrývat“ (ve smyslu konání nespravedlnosti).“*

Všeobecne sa uznáva, že pozitíva verejnej prístupnosti súdnych rozhodnutí sú najmä nasledovné:

- možnosť verejnej kontroly rozhodovania súdov,
- zvýšenie predvídateľnosti súdneho rozhodovania a tým aj právnej istoty občanov,
- zvýšenie jednotnosti súdneho rozhodovania,
- zvýšenie zodpovednosti sudcov,
- zvýšenie celkovej dôveryhodnosti súdnictva,
- zvýšenie kvality súdneho rozhodovania,
- zúženie možností zásahov do sudcovskej nezávislosti,
- zlepšenie možností výskumu judikatúry a právnického vzdelávania.

Prístup k súdnym rozhodnutiam je nevyhnutný aj preto, aby bolo možné analyzovať spôsob, akým súdy rozhodujú a aby v prípade negatívnych tendencií bolo možné vyvinúť legitímne úsilie tieto negatívne tendencie zmeniť (napr. komentovaním príp. kritizovaním súdnych rozhodnutí).

Význam verejnej prístupnosti všetkých súdnych rozhodnutí výslovne uznáva aj „Programové vyhlásenie vlády“ z roku 2006, kde sa vláda v kapitole „Spravodlivosť“ zaväzuje dosiahnuť tento cieľ: *„Vláda vytvorí podmienky na zvyšovanie objektívnej informovanosti o súdnych konaniach a rozhodnutiach, kontrolu výkonu súdnictva verejnosťou vytváraním podmienok na postupné uverejňovanie rozsudkov súdov všetkých stupňov, ako aj zverejňovanie zoznamov súdnych pojednávaní a vyhlasovania rozsudkov na internete. Tým zároveň prispeje k predvídateľnosti poskytnutia práva a spravodlivosti...“* (dostupné na <http://vlada.gov.sk/1702/7-2-spravodlivost.php>). Tento cieľ však nebol bývalou vládou naplnený.

V súčasnosti však na Slovensku neustále pretrvávajú problémy s prístupom verejnosti k súdnym rozhodnutiam. Na základe zákona o slobode informácií musia sudy sprístupňovať na základe žiadosti „informácie o rozhodnutí“, avšak mnohé sudy odmietajú sprístupňovať celé rozhodnutia, ale sprístupňujú iba výrok rozhodnutia. Navyše, mnohé sudy (vrátane ústavného a najvyššieho súdu) tvrdia, že povinnosť sprístupňovať rozhodnutia sa vzťahuje iba na tzv. meritórne rozhodnutia, a nie aj na tzv. procesné rozhodnutia, ktoré však tiež významne zasahujú do práv osôb. Najvyšší súd SR by mal na základe opatrenia predsedu najvyššieho súdu zverejňovať väčšinu svojich rozhodnutí na internete, ale na internete nie sú dostupné rozhodnutia vydané pred rokom 2008. Okresné a krajské sudy majú na základe inštrukcie Ministerstva spravodlivosti SR povinnosť zverejňovať na internete vybrané kategórie právoplatných rozhodnutí z občianskoprávnej a obchodnoprávnej agendy. Táto povinnosť sa však nedodržiava dôsledne, inštrukcia nestanovuje povinnosť zverejňovať žiadne rozhodnutia v trestných a administratívnych veciach a na internete nie sú navyše dostupné rozhodnutia vydané pred rokom 2006.

Z vyššie uvedených dôvodov sa návrhom zákona upravuje povinnosť všetkých súdov zverejňovať všetky právoplatné rozhodnutia. Zverejňovanie rozhodnutí sa bude uskutočňovať na voľne prístupnej internetovej stránke. Novela však zároveň výslovne stanovuje súdom povinnosť sprístupňovať svoje súdne rozhodnutia postupom podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám (zákon o slobode informácií).

Zverejňovanie súdnych rozhodnutí na internete je bežnou praxou v mnohých krajinách. Zverejňovanie súdnych rozhodnutí na internete je bežnou praxou napríklad v Nórsku. V elektronickej databáze LOVDATA (<http://www.lovdata.no/eng>) sú prístupné všetky rozhodnutia Najvyššieho súdu vydané od roku 1945 a úplné texty rozhodnutí súdov prvého stupňa vydané od roku 1989. Aj v Holandsku sa zverejňujú na internete rozhodnutia súdov všetkých stupňov – a to na internetovej stránke Rechtspraak (www.rechtspraak.nl). V Indii sa na internete zverejňujú súdne rozhodnutia najvyššieho súdu, vyšších súdov a obvodných súdov (supreme court, high courts, district courts). Na internetovej stránke <http://www.judis.nic.in> sú zverejnené stotisíce rozhodnutí indických súdov. Na Novom Zélande sa na internete zverejňujú všetky rozhodnutia najvyššieho súdu, odvolacieho súdu, vyššieho súdu (Supreme Court, Court of Appeal, High Court, pozri <http://jdo.justice.govt.nz/jdo/Introduction.jsp>) alebo súdu pre zamestnanecké veci (Employment Court, pozri <http://www.justice.govt.nz/courts/employment-court/judgments-of-the-court>)

V Kanade zverejňujú svoje rozhodnutia na internete ako federálne sudy, tak aj sudy jednotlivých štátov (napr. na internetovej stránke <http://www.canlii.org/en> je momentálne verejne dostupných 159 databáz súdnych rozhodnutí, vydaných rôznymi kanadskými súdmi a tribunálmi). Odborná komisia vytvorená pod gesciou Súdnej rady Kanady (Canadian Judicial Council) riešila otázku, či by mali sudy na internete zverejňovať všetky svoje rozhodnutia. Komisia odporučila, aby **všetky sudy zverejňovali na internetových stránkach všetky svoje písomné súdne rozhodnutia**. (Pozri dokument „Use of Personal Information in Judgments and Recommended Protocol“, Canadian Judicial Council, 2005, http://www.cjc-ccm.gc.ca/cmslib/general/news_pub_techissues_UseProtocol_2005_en.pdf).

V USA sú verejne dostupné nielen všetky súdne rozhodnutia, ale dokonca aj súdne spisy – ktokoľvek môže nazerať do súdnych spisov, a to nielen do dokumentov vytvorených súdom, ale aj do podaní účastníkov konania (súd však môže v určitých prípadoch urobiť opatrenia, aby boli chránené verejné záujmy). Verejná dostupnosť súdnych spisov je

všeobecne uznávaným princípom (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu USA Nixon v. Warner Communications z r. 1978, analogicky aj rozhodnutie Richmond Newspapers v. Virginia z r. 1980). V elektronickej databáze PACER („Public Access to Court Electronic Records“, www.pacer.gov) sú prístupné spisy a dokumenty týkajúce sa prípadov prejednávanych všetkými prvostupňovými aj odvolacími súdmi (district courts, appellate courts). V súčasnosti je v tejto databáze verejne dostupných okolo 500 miliónov dokumentov zo súdnych spisov. (Pre ukážku – dokumenty zo súdnych spisov v objeme 700 GB sú dostupné bez registrácie na <http://bulk.resource.org/courts.gov/pacer>).

Zverejňovaním súdnych rozhodnutí na internete sa súdne rozhodnutia stanú pre verejnosť omnoho lepšie dostupné, ako keby boli súdne rozhodnutia dostupné iba na základe žiadosti o informácie. V elektronických databázach obsahujúcich texty súdnych rozhodnutí je možné rozhodnutia vyhľadávať podľa kľúčových slov alebo výrazov nachádzajúcich sa v rozhodnutí, oblasti právnej úpravy, spisovej značky, dátumu vydania rozsudku, názvu súdu, mena sudcu atď. Ak však súdne rozhodnutie nie je zverejnené na internete, a žiadateľ o jeho sprístupnenie musí požiadať na základe zákona o slobode informácií, toto rozhodnutie môže byť veľmi ťažko identifikovateľné. Žiadateľ totiž väčšinou nepozná spisovú značku ani dátum vydania rozhodnutia a ak požiada súd iba o sprístupnenie súdnych rozhodnutí týkajúcich sa určitej problematiky, v praxi súdy často odpovedajú, že evidenciu rozhodnutí podľa kritéria zadaného žiadateľom o informácie nevedú a teda rozhodnutie ani nemôžu vyhľadať.

Ku konkrétnym ustanoveniam:

Vzhľadom na oblasť právnej úpravy navrhujeme, aby bola nová právna úprava vložená do zákona **č. 757/2004 Z. z. o súdoch** (čl. I. návrhu zákona) (ďalej „zákon o súdoch“). Keďže postavenie a organizáciu Ústavného súdu SR neupravuje zákon o súdoch, ale osobitný zákon **č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu** Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej „zákon o Ústavnom súde“), navrhujeme novú právnu úpravu vložiť aj do tohto zákona (čl. II. návrhu zákona).

1. Zverejňovanie na internetovej stránke

Novela navrhuje zverejňovať všetky stanovené druhy súdnych rozhodnutí na voľne prístupnej internetovej stránke. Táto povinnosť je v čl. I novely zakotvená pre tzv. všeobecné súdy (Najvyšší súd SR, krajské súdy, Špecializovaný trestný súd a okresné súdy) a v čl. II novely pre Ústavný súd SR.

V prípade Najvyššieho súdu SR, krajských súdov, Špecializovaného trestného súdu a okresných súdov navrhované ustanovenie § 82a ods. 1 zákona o súdoch stanovuje zverejňovať texty právoplatných súdnych rozhodnutí vo veci samej (čo zahŕňa aj tzv. medzitýmne rozsudky), texty právoplatných súdnych rozhodnutí, ktorými sa končí konanie (čo zahŕňa aj uznesenia o zastavení konania pre neexistenciu procesných podmienok konania), texty právoplatných súdnych rozhodnutí o predbežnom opatrení a texty právoplatných súdnych rozhodnutí o odklade vykonateľnosti rozhodnutia správneho orgánu. Verejná dostupnosť týchto druhov súdnych rozhodnutí je dôležitá pre možnosť verejnej kontroly toho, ako súd rozhodol prípad, ako vykladal a aplikoval právo a ako chránil práva účastníkov konania a princípy spravodlivého procesu. Navrhované ustanovenie § 82a ods. 1 zákona o súdoch tiež stanovuje, že ak bolo vydané opravné uznesenie, zverejní sa aj text tohto uznesenia – a to za účelom, aby bola verejnosť informovaná o definitívnom znení súdneho rozhodnutia. Z navrhovaného znenia vyplýva, že ak rozhodnutie súdu prvého stupňa

nadobudne právoplatnosť na základe toho, že odvolanie proti tomuto rozhodnutiu bolo vzaté späť, zverejní sa aj rozhodnutie súdu prvého stupňa, pretože uznesenie o zastavení odvolacieho konania pre späťvzatie odvolania je síce rozhodnutím vydaným v rámci odvolacieho konania, ale nejde o rozhodnutie o odvolaní. Podľa navrhovaného ustanovenia § 82a ods. 1 zákona o súdoch sa budú na internetovej stránke zverejňovať tiež právoplatné rozhodnutia disciplinárnych senátov Najvyššieho súdu, a to do troch pracovných dní od dňa nadobudnutia právoplatnosti.

V prípade Ústavného súdu SR navrhované ustanovenie § 78a ods. 1 zákona o Ústavnom súde stanovuje zverejňovať na internetovej stránke texty právoplatných súdnych rozhodnutí, ktorými sa končí konanie (teda napr. nálezy alebo uznesenia o odmietnutí sťažnosti pre zjavnú neopodstatnenosť, neprípustnosť alebo nedostatok právomoci), a texty rozhodnutí o dočasnom opatrení a odložení vykonateľnosti napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu. Ústavný súd síce už v súčasnosti zverejňuje na internetovej stránke väčšinu svojich rozhodnutí, ale verejnosť v súčasnosti nemá prístup k mnohým dôležitým procesným rozhodnutiam (napr. rozhodnutiam o odložení vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia). Je tiež potrebné, aby povinnosť ústavného súdu zverejňovať rozhodnutia bola zakotvená v zákone.

Čo sa týka lehoty na zverejnenie, v navrhovanom ustanovení § 82a zákona o súdoch aj v § 78a zákona o Ústavnom súde sa stanovuje, že súdne rozhodnutia musia byť na internetovej stránke zverejnené najneskôr do 10 pracovných dní od dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia.

Súdne rozhodnutia môžu obsahovať aj informácie, ktorých zverejnenie je „citlivé“. Ide najmä o osobné údaje, informácie týkajúce sa súkromia, obchodné tajomstvo a pod. Ochrana týchto informácií pred zverejnením sa zabezpečí štandardným spôsobom - vylúčením týchto informácií z textu rozhodnutia. Keďže nie je vhodné v texte zákona podrobne vypočítavať druhy informácií, ktoré treba z textu rozhodnutia vylúčiť, návrh zákona obsahuje všeobecnú formuláciu, podľa ktorej sa z textov rozhodnutí vylúčia také údaje, „ktorých vylúčením bude pri zverejnení zabezpečená ochrana práv a právom chránených záujmov“. Kategórie údajov, ktoré sa z textov rozhodnutí vylúčia a podrobný postup súdu pri zverejňovaní textov súdnych rozhodnutí ustanoví v prípade najvyššieho súdu, krajských súdov, špecializovaného trestného súdu a okresných súdov Ministerstvo spravodlivosti SR vyhláškou (navrhované ustanovenie § 82a ods. 2 zákona o súdoch) a v prípade Ústavného súdu SR plénum ústavného súdu v Spravovacom a rokovacom poriadku ústavného súdu (navrhované ustanovenie § 78a ods. 2 zákona o Ústavnom súde). Na okraj uvádzame, že čo sa týka rozhodnutí disciplinárnych senátov Najvyššieho súdu SR, neexistuje podľa nášho názoru dôvod, aby boli z textov rozhodnutí vylúčené mená sudcov, ktorí sú účastníkmi konania - a vzhľadom na to, že sudcovia sú verejní činitelia a musia v prípadoch ich disciplinárnych stíhaní strieť kontrolu verejnosti.

Zo zverejňovania na internete navrhujeme vylúčiť iba tie súdne rozhodnutia, ktoré boli vydané v konaniach, v ktorých bola verejnosť vylúčená z pojednávania pre celé pojednávanie alebo pre jeho časť (navrhované ustanovenie § 82a ods. 1 štvrtá veta zákona o súdoch). Nejde o paušálne vylúčenie nejakej špecifickej kategórie rozhodnutí, ale o vylúčenie rozhodnutí pochádzajúcich z rôznych oblastí práva, kde v konkrétnych skutkových okolnostiach prípadu bol splnený dôvod na vylúčenie verejnosti z pojednávania (napr. podľa § 116 ods. Občianskeho súdneho poriadku „*Verejnosť možno pre celé pojednávanie alebo pre jeho časť vylúčiť, len keby verejné prejednanie veci ohrozilo ochranu utajovaných skutočností, obchodné tajomstvo, dôležitý záujem účastníkov konania alebo mravnosť.*“). Toto

ustanovenie však nevyklučuje prístup k tým informáciám nachádzajúcich sa v rozhodnutiach, ktorých zverejnenie nemôže ohroziť práva alebo právom chránené záujmy. Tieto súdne rozhodnutia budú prístupné na základe žiadosti podanej podľa zákona o slobode informácií. Súd bude musieť vyselektovať a vylúčiť z týchto rozhodnutí tie informácie, ktoré treba chrániť v záujme ochrany práv a právom chránených záujmov.

V zahraničí bola tiež riešená otázka, či zverejňovať na internete všetky súdne rozhodnutia – a teda aj rozhodnutia vo veciach, ktoré by mohli byť citlivé (napr. v rodinných veciach). Túto otázku posudzovala aj vyššie zmienená komisia pod gesciou Súdnej rady Kanady. Hoci komisia uznala, že v súvislosti so zverejňovaním určitých druhov rozhodnutí na internete môžu vyvstať obavy ohľadom ochrany súkromia (napr. čo sa týka rozhodnutia týkajúcich sa rodinných vecí, ktoré môžu obsahovať citlivé osobné údaje), konštatovala, že „*tieto obavy sú prevážené prínosmi toho, že bude uľahčený otvorený prístup k súdnym rozhodnutiam*“ a že akékoľvek nepriaznivé dopady na súkromie účastníkov konania môžu byť významne redukované vylúčením citlivých údajov z rozhodnutí. Preto komisia odporučila, aby všetky súdy zverejňovali všetky svoje písomné súdne rozhodnutia na internetových stránkach. Podľa komisie by súdy nemali zo zverejňovania na internete vylúčiť žiaden druh súdnych rozhodnutí. (Pozri dokument „Use of Personal Information in Judgments and Recommended Protocol“, Canadian Judicial Council, 2005, http://www.cjc-ccm.gc.ca/cmslib/general/news_pub_techissues_UseProtocol_2005_en.pdf). Pre porovnanie možno spomenúť, že vo vyššie spomínanej databáze PACER z USA sú v zásade prístupné aj mená a priezviská účastníkov konania a iných osôb. Z dokumentov verejne prístupných na internete sú však vylúčené osobné identifikačné čísla (konkrétne prvých päť číslic z čísla sociálneho poistenia - Social Security number), čísla finančných účtov, mená maloletých, dátumy narodenia a adresy pobytu v trestných prípadoch (pozri www.pacer.gov).

2. Sprístupňovanie na základe zákona o slobode informácií

Je potrebné zabezpečiť, aby súdy sprístupňovali verejnosti aj tie svoje rozhodnutia, ktoré boli vydané v minulosti a ktoré nemožno nájsť na internete.

Povinnosť súdov sprístupňovať verejnosti svoje rozhodnutia na základe žiadosti vyplýva aj z existujúceho ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií. Primárnym účelom tohto ustanovenia však nebolo zakotviť povinnosť súdov sprístupňovať súdne rozhodnutia, ale práve stanoviť, že sa informácie o rozhodovacej činnosti súdov nesprístupnia. Až novela zákona o slobode informácií účinná od roku 2006 vložila do ustanovenia dovetok, že obmedzenie prístupu k informáciám sa nevzťahuje na informácie „o rozhodnutí“ alebo „o výsledku konania“, ak ich sprístupnenie nezakazuje osobitný predpis. Toto ustanovenie sa navyše týka nielen súdov, ale aj orgánov činných v trestnom konaní. Z týchto dôvodov je ustanovenie formulované všeobecnejšie. Navyše, uplatňovanie tohto ustanovenia nie je v praxi jednoznačné, pretože mnohé súdy odmietajú sprístupňovať celé svoje rozhodnutia, ale sprístupňujú iba výrok súdneho rozhodnutia, alebo odmietajú sprístupňovať tzv. procesné rozhodnutia. Z vyššie uvedených dôvodov je žiaduce, aby aj zákon o súdoch ako aj zákon o Ústavnom súde obsahovali ustanovenie, ktoré by výslovne zakotvovalo povinnosť súdov sprístupňovať svoje rozhodnutia verejnosti na základe žiadosti – a to postupom podľa osobitného zákona (podľa zákona o slobode informácií).

Podľa navrhovaných ustanovení § 82a ods. 3 zákona o súdoch a § 78a ods. 3 zákona o Ústavnom súde súdy sprístupňujú na základe žiadosti **všetky svoje rozhodnutia, vrátane neprávoplatných a procesných rozhodnutí**. Tým sa zároveň odstráni pretrvávajúce spory

o to, či musia sudy sprístupňovať aj svoje procesné rozhodnutia. Samozrejme, v zmysle § 8 až 12 zákona o slobode informácií sa z rozhodnutí vylúčia informácie chránené zákonom – napr. osobné údaje, obchodné tajomstvo atď.

Tieto ustanovenia, na základe ktorých sudy musia sprístupňovať všetky svoje rozhodnutia (vrátane neprávoplatných a procesných), sú plne v súlade s ústavou a nemôže nimi prísť k porušeniu ústavných práv alebo hodnôt. Ako potvrdil aj nedávny **nález Ústavného súdu Českej republiky Pl. ÚS 2/10**, z ústavného hľadiska je neprípustné paušálne vylúčiť zo sprístupnenia (utajiť) určitý druh súdnych rozhodnutí (napr. neprávoplatné alebo procesné rozhodnutia). V zmysle ústavnej požiadavky minimalizácie zásahov do základného práva na informácie (t.j. požiadavky, že základné právo na informácie možno obmedziť, len ak je to naozaj v demokratickej spoločnosti „nevyhnutné“) totiž platí princíp, že nemožno paušálne utajiť všetky súdne rozhodnutia určitého druhu, pretože súdne rozhodnutie akéhokoľvek druhu môže obsahovať informácie, pri ktorých neexistuje záujem utajovať tieto informácie. Preto treba každé súdne rozhodnutie, bez ohľadu na jeho druh, individuálne posúdiť a utajiť možno iba určité konkrétne informácie v rozhodnutí, ktorých sprístupnenie by naozaj mohlo porušiť práva alebo právom chránené záujmy. Tento princíp sa vzťahuje aj na neprávoplatné a procesné súdne rozhodnutia a preto ich zákon nemôže vopred paušálne vylučovať zo sprístupnenia. V konkrétnom prípade posudzovanom českým Ústavným súdom český zákon o slobode informácií paušálne vylučoval zo sprístupnenia všetky neprávoplatné rozsudky. Český Ústavný súd však rozhodol nasledovne: *„Je nepochybné, že nepravomocný rozsudek může řešit záležitosti veřejného zájmu... Apriorní (nelimitované) vyloučení veřejné kontroly neposkytnutím i nepravomocných rozsudků by proto bylo výrazem neadekvátního pochopení smyslu základního práva na informace... a nedostatečnou reflexí smyslu veřejné kontroly veřejné moci.“*

Vzhľadom na dĺžku legislatívneho procesu a potrebný časový odstup medzi prijatím a účinnosťou zákona sa navrhuje, aby tento zákon nadobudol účinnosť 1. januára 2011.